

Sygn. akt I C 686/17

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2018 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny: S. S.

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2018 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. M.**

przeciwko **R. P.**

zapłatę

w przedmiocie wniosku powoda M. M. o zwolnienie od kosztów sądowych

postanawia:

oddalić wniosek powoda M. M. o zwolnienie od kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód M. M. wywodząc apelację od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 9 listopada 2017 r. wniósł o zwolnienie go od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. W złożonym do akt oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym sporządzonym na urzędowym formularzu wskazał, iż obecnie prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe, jest właścicielem mieszkania o powierzchni około 47 mkw (wartości około 300.000,00 zł), posiada ogródki działkowe w użytkowaniu wieczystym o powierzchni około 400 mkw (o wartości około 10.000,00 zł), oszczędności w (...) przeznaczone na remont mieszkania i zabezpieczenie na emeryturze (których kwoty nie podał) oraz oszczędności w(...) w kwocie 6.936,00 zł, posiada wierzytelności w kwocie 215.000,00 zł zabezpieczone weksłami, poza tym nie posiada żadnych nieruchomości, wartościowych rzeczy ruchomych ani zasobów pieniężnych. Powód dodał, że z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 2.000,00 zł (w okresie od stycznia do maja 2017 r. otrzymał kwotę 10.000,00), zaś z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę uzyskuje wynagrodzenie wraz z premią roczną w kwocie około 2.944,00 zł (w okresie od października 2017 r. do stycznia 2018 r. otrzymał kwotę 13.475,24 zł). Jako stałe miesięczne wydatki gospodarstwa domowego wymienił następujące kwoty: około 300,00 zł – z tytułu opłat za mieszkanie, około 50,00 zł – tytułem opłat za prąd.

Zdaniem Referendarza Sądowego wniosek powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Postępowanie cywilne co do zasady jest postępowaniem odpłatnym, a instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi natomiast wyjątek od generalnej zasady odpłatności postępowania sądowego. Zgodnie z brzmieniem art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 398 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Osoba wnioskująca o zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych winna jednakże w pierwszej kolejności wykorzystać w sprawie własne możliwości majątkowe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie zaprezentowano bowiem pogląd, iż dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi dla utrzymania (tak m.in. postanowienie z dnia 24 lipca 1980 r. sygn. I CZ 99/1980). Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą

uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa.

Rozstrzygnięcie o zasadności zwolnienia strony od kosztów sądowych możliwe jest jedynie wówczas, gdy złożone przy wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oświadczenie obejmuje dokładne dane o stanie rodzinnym, majątku i dochodach osób wnioskujących o udzielenie takiego zwolnienia. Tylko bowiem dysponując takimi danymi Referendarz Sądowy może dokonać oceny sytuacji majątkowej strony i jej rodziny, jak również porównać tę sytuację z wysokością kwoty, którą strona winna uiścić.

W świetle powyższego Referendarz Sądowy doszedł do przekonania, iż z załączonego przez powoda oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym nie wynika, by poniesienie kosztów sądowych naraziło wnioskodawcę na uszczerbek finansowy, powodujący niemożność pokrycia kosztów utrzymania koniecznego powoda.

Rozpoznając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych Referendarz Sądowy w pierwszej kolejności miał na uwadze okoliczność, że wnioskodawca posiada oszczędności w kwocie kilkakrotnie przekraczającej wysokość kosztów sądowych powstałych na obecnym etapie postępowania, a sprowadzających się wyłącznie do opłaty od apelacji. Wprawdzie powód zaznaczył, iż kwota posiadanych oszczędności stanowi kwotę wypłaconego zadośćuczynienia, jednakże powyższe nie prowadzi do nadania zgromadzonym środkom finansowym charakteru odrębnej masy majątkowej, która nie mogłaby zostać przeznaczona na pokrycie kosztów sądowych.

W związku z powyższym uznać należy, iż powód nie wykazał, by w istocie nie mógł ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Strona wszczynając postępowanie przed sądem musi bowiem liczyć się z koniecznością ponoszenia kosztów z tym związanych i powinna odpowiednio wcześniej, w miarę istniejących możliwości, gromadzić środki potrzebne na pokrycie przewidywanych kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1987 r., wydane w sprawie o sygn. akt I CZ 26/87, OSNC z 1988/7-8/103).

Tym samym Referendarz Sądowy, na podstawie art. 102 ust. 1 ustawy a contrario w związku z art. 118 ustawy w związku z art. 362¹ k.p.c., oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

Na oryginale właściwe podpisy